

MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL

Y BIL DIOGELWCH TÂN

1. Gosodir y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol hwn o dan Reol Sefydlog ("RhS") 29.2. Mae RhS 29 yn rhagnodi bod rhaid gosod Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol, ac y ceir cyflwyno Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol, gerbron y Cynulliad Cenedlaethol os yw Bil Seneddol y DU yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru at bwrpas sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol neu sy'n addasu'r cymhwysedd hwnnw
2. Cyflwynwyd y Bil Diogelwch Tân ("y Bil") yn Nhŷ'r Cyffredin ar 19 Mawrth 2020. Gellir cael copi o'r Bil yn yn https://publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/58-01/0121/cbill_2019-20210121_en_1.htm.

Amcanion polisi

3. Amcanion polisi datganedig Llywodraeth y DU yw darparu bod Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005 ("y Gorchymyn") yn glir yn yr ystyr ei fod yn gymwys i waliau allanol (ac unrhyw beth sydd ynghlwm wrthynt sy'n cynnwys cladin a balconïau) a drysau mynediad gwastad i adeiladau preswyl amlfeddiannaeth.
4. Mae hyn yn adlewyrchu gwersi o'r tân yn Nhŷr Grenfell yng ngorllewin Llundain ym Mehefin 2017, a chanfyddiadau cam cyntaf yr Ymchwiliad Cyhoeddus i'w achosion. Canfu'r Ymchwiliad fod ymlediad cyflym y tân (a'r holl fywydau a gollwyd yn sgil hynny) yn deillio o ddiffygion o ran dyluniad cladin a ffenestri allanol y Tŵr a'r ffordd y cawsant eu cynnal a'u cadw. Roedd methiant y drysau mewnol a strwythurau eraill i wrthsefyll ymlediad tân yn rheswm dros ymlediad y tân hefyd.
5. Y Gorchymyn yw'r prif statud sy'n rheoleiddio diogelwch tân mewn adeiladau sydd wedi'u meddiannu yng Nghymru a Lloegr. Ar hyn o bryd nid yw'n cynnwys waliau allanol blociau o fflatiau, ac mae'n aneglur o ran ei gymhwysiad i ddrysau mynedfa gwastad a waliau mewnol. Mae hynny'n golygu nad oes rheidrwydd ar landlordiaid nac eraill sy'n gyfrifol am adeilad i gynnal y nodweddion hyn er mwyn lleihau'r risg o dân.

Crynodeb o'r Bil

6. Noddir y bil gan y Swyddfa Gartref.
7. Mae'r Bil yn gwneud darpariaeth ar gyfer:
  - ymestyn cwmpas y Gorchymyn i gynnwys strwythur yr adeilad, gan gynnwys y waliau allanol ac unrhyw ddrysau, ffenestri a balconïau sydd ynghlwm wrthynt;

- yn yr un modd, ymestyn y cwmpas i gynnwys drysau rhwng fflatiau a manau cyffredin;
- rheoliadau sydd i'w gwneud i newid neu egluro'r mathau o fangreoedd y mae'r gorchymyn yn gymwys iddynt.

Darpariaethau yn y Bil y mae angen cydsyniad ar eu cyfer

8. Mae darpariaethau canlynol y Bil o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

- Cymal 1 (Mangre y mae'r Gorchymyn Diogelwch Tân yn gymwys iddi), sy'n gwneud diwygiadau i'r Gorchymyn i egluro ei bod yn gymwys pan fo'r fangre yn adeilad sy'n cynnwys dwy neu ragor o setiau o fangreoedd domestig, i:
  - strwythur a waliau allanol yr adeilad (sy'n cynnwys drysau a ffenestri ac unrhyw beth sydd ynghlwm wrth y waliau allanol, megis cladin, inswleiddio, gosodiadau a balconïau) ac unrhyw rannau cyffredin;
  - drysau rhwng mangreoedd domestig a rhannau cyffredin.

Mae'r diwygiadau hefyd yn cadarnhau y gall awdurdodau tân ac achub gymryd camau gorfodi yn erbyn personau cyfrifol os ydynt wedi methu â chydymffurfio â'u dyletswyddau o dan y Gorchymyn mewn perthynas â'r rhannau hyn o fangreoedd o'r fath.

- Cymal 2 (Pŵer i newid mangre y mae'r Gorchymyn Diogelwch Tân yn gymwys iddi), sy'n rhoi pŵer i'r "awdurdod perthnasol" wneud rheoliadau i ddiwygio'r Gorchymyn at ddiben newid neu egluro'r fangre y mae'n gymwys iddi. Bydd defnyddio'r pŵer yn ddarostyngedig i'r weithdrefn penderfyniad cadarnhaol. Diffinnir yr awdurdod perthnasol fel yr Ysgrifennydd Gwladol mewn perthynas â mangreoedd yn Lloegr a Gweinidogion Cymru mewn perthynas â mangreoedd yng Nghymru (Mae cymal 2 (2) (a) a 2 (7) yn gymwys i Loegr yn unig ac felly nid ydynt o fewn cymhwysedd deddfwriaethol).
- Cymal 3 (Rhychwant, cychwyn a theitl byr), ac eithrio cymal 3(2)(a), sy'n rhoi pwerau cychwyn o ran Lloegr i'r Ysgrifennydd Gwladol.

Mae cymal 3(2)(b) yn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i gychwyn cymal 1 o'r Bil (sy'n gwneud y gwelliannau gweithredol i ymestyn cwmpas y Gorchymyn fel uchod) mewn perthynas â Chymru. Mae hyn yn galluogi'r darpariaethau ddod i rym fel yr ystyrir yn briodol ar gyfer mangreoedd yng Nghymru. Nid oes gweithdrefn yn gymwys i reoliadau o'r fath.

9. Mae diben yr holl ddarpariaethau a nodir uchod yn ymwneud â diogelwch tân mewn perthynas ag adeiladau yng Nghymru. Ar y sail hon, nid yw diben y darpariaethau yn ymwneud ag unrhyw faterion a gadwyd yn ôl o dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Felly, rydym o'r farn bod y darpariaethau hyn, gan gynnwys i'r graddau y maent yn rhoi

swyddogaethau i Weinidogion Cymru, o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd. Gan hynny, ystyrir bod angen cydsyniad y Senedd mewn perthynas â'r holl ddarpariaethau uchod.

Rhesymau dros wneud y darpariaethau hyn ar gyfer Cymru yn y Bil Diogelwch Tân

10. Gallai achosion uniongyrchol tân Tŵr Grenfell fel y'u nodwyd gan yr Ymchwiliad Cyhoeddus godi yn yr un modd mewn blociau o fflatiau yng Nghymru. Nid yw'r Gorchymyn – sy'n gymwys i Gymru a Lloegr – yn amddiffyn yn ddigonol yn eu herbyn ar hyn o bryd. Nid yw'n gosod unrhyw ddyletswyddau ar landlordiaid neu bersonau cyfrifol eraill o ran waliau allanol a strwythurau a drysau mewnol; ac nid yw'n rhoi unrhyw bwerau arolygu a gorfodi i Awdurdodau Tân ac Achub o ran nodweddion o'r fath. Byddai'r Bil yn cywiro hynny, ac yn creu ffordd bwysig o sicrhau diogelwch rhag tân mewn blociau o fflatiau.
11. Gwnaed y Gorchymyn yn wreiddiol o dan Ddeddf Diwygio Rheoleiddio 2001. Diddymwyd y Ddeddf honno yn 2007, gydag arbedion ar gyfer Gorchymynion a oedd mewn grym bryd hynny ond nid ar gyfer pwerau i'w diwygio. Mae hyn yn golygu mai'r unig ffordd o ddiwygio'r Gorchymyn yw drwy ddeddfwriaeth sylfaenol.
12. Nid oes lle yn rhaglen ddeddfwriaethol bresennol Llywodraeth Cymru ar gyfer Bil sy'n gwneud darpariaeth i Gymru ar y materion hyn, ac nid oes unrhyw Fil yn y rhaglen y gellid ychwanegu darpariaethau o'r fath ato. Mae'r Bil Diogelwch Tân wedi'i ddatblygu ar ôl trafodaeth lawn rhwng swyddogion a chyfreithwyr Llywodraeth Cymru a'r Swyddfa Gartref, a bydd yn cyflawni'r amcanion polisi uchod yn llawer cynt nag a fyddai'n digwydd fel arall.

Goblygiadau ariannol

13. costau godi yng Nghymru o ganlyniad i:
  - Landlordiaid a phersonau cyfrifol eraill sy'n gorfod cynnal asesiad risg tân ehangach o dan y Gorchymyn , gan gynnwys nodweddion pob adeilad a bennir yn y Bil.
  - Landlordiaid a phersonau cyfrifol eraill sy'n cymryd camau cywiro yng ngoleuni asesiadau o'r fath, ee i dynnu cladin hylosg i ffwrdd (er y gall rhai mesurau o'r fath fod yn angenrheidiol eisoes i gydymffurfio â rheoliadau adeiladu).
  - Awdurdodau tân ac achub yn cynnal arolygiadau mwy pellgyrhaeddol o flociau o fflatiau, gan gynnwys nodweddion pob adeilad a nodir yn y Bil.
14. Mae'r Swyddfa Gartref yn paratoi asesiad effaith rheoleiddiol ar gyfer y Bil, mewn ymgynghoriad â swyddogion Llywodraeth Cymru.

Casgliad

15. Ym marn Llywodraeth Cymru, mae'n briodol ymdrin â'r darpariaethau hyn yn y Bil hwn ar gyfer y DU a fydd yn gwneud newidiadau synhwyrol a phwysig i'r gyfraith diogelwch tân yn llawer cynt nag y gellid ei gyflawni drwy ddeddfwriaeth ar wahân ar gyfer Cymru

Hannah Blythyn AC
Y Dirprwy Weinidog Tai a Llywodraeth Leol
Ebrill 2020